

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput sextum. De nominibus numerorum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

Regula.

1. In lingua Goth. quando nominativus masculinus adjectivi, vel pronominis adjectivi naturam habentis, definit in S post aliam consonantem, formatur neutrum singulare abjiciendo S finale: ut, à MEINS, meus, MEIN, meum.
2. Neutrum plurale fit à singulari addendo A. ut à MEIN, meum, MEINA, mea.
3. Neutrum singulare, & plurale in obliquis formatur ut masculinum, excepto accusativo, qui semper similis est nominativo: ut in exemplis GANKS, & MEINS. in aliis exemplis ubi neutrum non exprimitur, brevitatis gratiâ, semper subintelligitur.
4. Quando masculinum definit in simplicem consonantem, neutrum etiam in eadem terminatur: sic NNSAK significat noster, & nostrum.

CAPUT SEXTUM.

De nominibus numerorum.

Quum ad facilius addiscendam Linguam Anglo-Saxonicam maximè Philo-Saxonibus interfit scire numeralia, quæ proximè ad pronominum naturam accedunt; rem non ingratiâ discitentibus me facturum spero, si ea hîc apposuerim.

Cardinalia.

I. An, ane, an, unus, a, um. Goth. AINS, AINA, AIN. Ang. one. Run. HIR, HIL, HIT, ein, eitt. Islandice tyri, cyn, eitt, vel einn, ein, eitt. Tpegen, tpiç, duo, tpa, dua. Goth. TVALI, TVRS, TVAL, duo, a, o. TVLADAGE, duorum. TVAIM, duobus. ¹ TVANS, duos. Ang. two. Run. tveir, tuex, tuo, vel tu. Dpy, hpeo, tres, tria. Goth. FKINS. Ang. three. Run. Þryr, Þryar, Þriu, vel Þry. ² Feoper, quatuor. Goth. FIDVAK, FIDAK. Ang. four. Run. FIDVAK, fubur, vel fiooter, fioorar, fiogur. Fir, quinque. Goth. FIMF. Ang. five. Run. FIF, fem, vel fimm. Six, sex. Goth. SAHS. Ang. six. Run. IIAHI, siabs, vel sep. Seoþon, septem. Goth. SIBON. Ang. seven. Run. IIAH, siav, vel fio. Eahra, octo. Goth. AHTAN. Ang. eight. Run. ATTA, atta, vel aatta. Nigon, novem. Goth. NIN. Ang. nine. Run. NI, niu. Tyn, decem. Goth. ³ TLIHON, de quo Junius: primitus forte fuerit AILIA, & mutato K in aspiratam, AILIA, TLIHIA, TLIHON, & contractè tyn. Ac fortalsè quæ ex dēca non modò TLIHON, sed & TIG olim dixerint Gothi, quod postea videri possunt observasse in cardinalibus minoribus: ut TVAIMTIG, viginti, q. d. bis decem, &c. In majoribus verò numeris cardinalibus TLIHON, vel TLIHON, postponebant loco TIG, ut in AHTANTEHON, octoginta. NINTEHON, nonaginta. TLIHONTLIHON, vel TLIHONTEHON, centum. quæ tantundem significant, ac si dicas, oclies dena, novies dena, decies dena. Anglo-Saxonice, tyn. Ang. ten. Run. TI, TIN, ti, tiu. Endlufan, ændlufan, undecim. Ang. eleven. Run. ANPPI, allivou, vel ellefu. Tpef, duodecim. Goth. TVALLIB. vel TVALLIF, numerus (inquit Junius) in quo unitates duæ ⁴ relinquuntur supra denarium, unde tota numerandi ratio de novo planè resumitur, ac veluti redintegratur. Pari modo endlufon, vel anlufon Anglo-Saxonibus sunt undecim. Tpef. Ang. twelbe. Run. TAMP. tolf. Dreotyne, tredecim. Ang. thirtæn. Run. TARTAL, threttan. Feopertyne, quatuordecim. Ang. fourteen. Run. FIDRTAL, furtan, vel fioortan. Firtyne, quindecim. Ang. fiftæn. Run. FIFRTAL, femtan. Sixtyn, sexdecim. Ang. sixtæn. Run. IIAKITAL, siactan. Seoþontyne, septemdecim. Ang. seventæn. Run. IIAPTAL, siatan. Eahratyne, octodecim. Ang. eightæn. Run. ITRTAL, atrtan. Nigontyne, novemdecim. Ang. ninetæn. Run. MIPTAL, muntan. Trentiz, viginti. Ang. twenty. Run. TINPI, tiubu. An jtreptiz, viginti, & unum. Dpirtiz, triginta. Goth. FKINSTIGONS. & FKIGETIGI: SYE GERE FKIGETIGIVE, quasi annorum triginta, Luc. III, 23. Ang. thirty. R. TARIATI, ibriatibi. Feopertyz, quadraginta. Goth. FIDVAKTIGONS. Ang. forty. Run. FIDRATI, fiuratibi. Firtiz, quinquaginta. Goth. FIMFTIGONS. Ang. fifty. Run. FIFTI, femtibi. Sixtiz, sexaginta. Ang. sixty. Run. IIAKITI, siabstibi. ⁵ Hundþeopontiz, septuaginta. Goth. SIBONTIGONS.

¹ TVEIHNS, TVEIHNAIM, etiam leguntur. ² Numeralia à IV ad C sunt omnium generum. ³ DRAKMANS TLIHONGA, drachmas decem, Luc. XV, 8. ⁴ Belifan, vel lifan apud A. S. significat reliquum esse, superesse,

inde lafape, reliquum. Goth. ALIBRS, ab ALIFENAN, vel ALIFENAN, restare, superesse. ⁵ Hic notandum, quòd ab hoc numero LXX, hunc apud Anglo-Saxones præponitur usque ad hundþepfirtiz, CXX.

H 2

Ang.

Ang. seventy. *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 *siavatibi.* Hundeahhtatiz, octoginta. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *hinnā.* Ang. eighty. *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *atritibi.* Hundnigontiz, nonaginta. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *hinnā.* Ang. ninety. 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 *super nonaginta novem justis,* Luc. xv, 7. *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *niutibi.* Hundteontiz, centum. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *hinnā.* q. d. *decies decem,* Luc. xvi, 6, 7. xv, 4. Sed (inquit sagacissimus *Glossographus*) quotidiani sermonis usus difficilem polysyllabicae vocis pronuntiationem averfatus, postremam longioris appellationis partem retinuit. Valde quoque suspicor posterioris aevi scribas, non observatā hujus reduplicationis causā, corruptè scripsisse. 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, vel 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, pro 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, vel 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ac similiter 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, vel 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, atque aded ex hāc *Gothicorum* librariorum depravatā scripturā credo etiam *Anglo-Saxones* (quum non viderint quorsum *Gothi* postponerent 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, perperam ab integrā cardinalis numeri denominatione resectum) illud 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 potius praeposuisse majoribus numeris cardinalibus, necnon ipsi quoque centenario 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. nam utut teontiz per se denotet *denadecies*, i. e. *centum*, praeposuerunt tamen ei veluti ex supervacuo illud 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, quod per *Gothicorum* amanuensium oscitantiam à numeris cardinalibus avulsam postponebatur. *Centum*, Ang. *an Hundred.* *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *hundrata.* Hundenlufontiz, centum, & decem. Hundtpeftiz, centum, & viginti. Tpahund, bis centum. Ang. *two hundred.* Dpeohund, ter centum. Ang. *three hundred.* Dupend, mille. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, per multiplicem contractionem, ut conjecturat *Glossator*, factum ex 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, vel 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ang. a *Thousand.* *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *thusinti.* Tpa-hundredo, bis mille, Marc. v, 13. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹: 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *decem millibus, viginti millibus,* Luc. xiv, 3 i.

Ordinalia.

II. Se forma, se fyrmerca, Ang. *the formost.* se æperca, se æppa, *primus.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹.* Ang. *the first.* *Run.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *fyrst.* Se oþer, se æftera, *secundus.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ang. *the second.* Se þridda, *tertius.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ang. *the third.* Se feopða, *quartus.* Ang. *the fourth.* Se fyrca, *quintus.* Ang. *the fifth.* Se sixta, *sextus.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, 𐌹. Ang. *the sixth.* Se seopþa, *septimus.* Ang. *the seaventy.* Se eahteopþa, *octavus.* Ang. *the eighth.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *in die octavo,* Luc. i, 59. Se nigoþa, *nonus.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, 𐌹. Ang. *the ninth.* Se teopþa, *decimus.* Ang. *the tenth.* Se endlufca, *undecimus.* Ang. *the eleventh.* Se tpeftca, *duodecimus.* Ang. *the twelfth.* Se þpeoteopþa, *decimus tertius.* Ang. *the thirtenth.* Se feoperteopþa, *decimus quartus.* Ang. *the fourteenth.* Se fyrteopþa, *decimus quintus.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹. Ang. *the sixteenth.* Se sixteopþa, *decimus sextus.* Ang. *the sixteenth.* Se feoponteopþa, *decimus septimus.* Ang. *the seventeenth.* Se eahtateopþa, *decimus octavus.* Ang. *the eighteenth.* Se nigonteopþa, *decimus nonus.* Ang. *the nineteenth.* Se tpen-teopþa, *vice-simus.* Ang. *the twentieth.* An, and tpen-teopþa, *vice-simus primus.* Se þritteopþa, *tricesimus.* Ang. *the thirtieth.* Se feoperteopþa, *quadragesimus.* Ang. *the fortieth.* Se fyrteopþa, *quingagesimus.* Ang. *the fiftieth.* Se sixteopþa, *sexagesimus.* Ang. *the sixtieth.* Se hundfeopontizopþa, *septuagesimus.* Ang. *the seventieth.* Se hundeahhtatizopþa, *octogesima.* Ang. *the eightieth.* Se hundnigontezopþa, *nonagesimus.* Ang. *the ninetieth.* Se hundteontezopþa, *centesimus.* Ang. *the hundredth.* Se ymte-merca, *postremus:* ut, maneþa fyrmerca beoþ ytemerca. 7 ytemerca fyrmerca, *Matth.* xix, 30.

His adde.

III. Ba, bezen, 3 batpa, butu, butpu, *ambo.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. *Luc.* v, 38. 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, *Matth.* ix, 17. *Anglicè both.* Nom. Ba. Gen. bezpa. Dat. bam. *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Acc. ba. Abl. bam. Nū is heopa bezpa lufu him bam æpe gemæne, *nunc horum amborum amor (patris, scilicet, & filii) utriusque est communis,* Ælfric. de veteri testam. p. 3. tpin, & zetpin, *geminus.* eallþa feþa, *totidem.* eall þa micel, *tantundem.* eft þa micel, *tantidem.* hþilcepe, *quotus.*

Anfeald, *simplex.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹: tþyfeald, *duplex.* þþyfeald, *triplex.* feoperteopþa, *quadruplex.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹: manizeald, *multiplex.* *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ang. *two fold, thre fold, four fold, many fold.* hundfeald, *Goth.* 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹. Ang. *an hundred fold.*

Descriptis numeralibus, instituti nostri fore arbitror, morem unum atque alterum, quo in rebus numerandis majores nostri usi sunt, in hoc loco ostendere. Primus consistit in appositione numeralium cum alio nomine, vel pronomine, conjunctione copulativa non intercedente: ut, and þær ymb iii pucan com se cyning Godþun þritteiga sum þara monna þe in þam hepe feop-

1 Variè scribitur, enbleþta, ænlyþta, ællyþta. 2 Ex 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, & 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹 𐌹𐌺𐌰𐌿𐌸𐌰𐌹, vel ba tpa-þyrt

þurc þæron, hinc autem hebdomadis circiter tribus peruenit Gudrunus rex cum triginta plus minus hominum, qui in exercitu fuerunt præstantissimi, chron. Sax. Gibf. an. DCCCLXXVIII. Brocmail pær gehaten heopa ealdor-man. þe ætbærte þanon fiftiga sum, Brocmail dictus est eorum dux, qui cum quinquaginta plus minus inde evasit. chron. Sax. Gibf. an. DCVII. Secundus spectat usum, & significationem vocis numeralis healfe, dimidium, quæ non auget numerum cui apponitur, vel postponitur apud Anglo-Saxones, sed tantum de eo demendum docet dimidium. ex. gr. oþer healfe, unum cum dimidio, vel sesquialterum, þreo healfe, vel þriddre healfe, valet II cum dimidio: ut, oþ þriddan healfe hyde, ex duobus coriis, & dimidio. feorþe healfe, Latine valet III, & dimidium: ut, feorþe healfe gýrn, tres virgatae, & dimidium. feorþe healfe hund scipe, narves tricena, & quinquaginta. † oþer healfe hund bycopa, cū episcopi. pulchre etiam regulam hanc illustrant chron. Sax. Wheloc. & Gibf. inter se collata, in anno DCCCXCIII. ubi illud, mid þriddre healfe hund scipa, hoc autem, mid ccl. scipa legit. Ita Græci τριτον ημισοβλιον, dicebant pro duobus obolis, & semisse. ἑξήμυον ημιστάλανον pro sex talentis, cum dimidio. Nullus dubito, quin hanc numerandi rationem Anglo-Saxones à Gothis, & Gothi, vel Getæ, à Græcis acceperint. Eodem modo apud Latinos quoque Sestertius dicitur quasi semis tertius, teste Varrone, IV, de LL. & notat * duos asses librales cum tertio semisse, ut observatum videmus à Vitruvio, III, 1. Veteribus etiam Cimbris hæc numerandi ratio in usu erat: ut, AAR *ANTRIBINDY TPIALBA PTIRAP *INFI PYE PNTALNDY HIKNDY, Aar halfridum tusanda utdrog Helge mid Gutanum sinum, anno bis millesimo quingentesimo exiit Helgo cum Gothis suis. † Hodierni quoque Islandi hanc numerandi rationem observant: ut, i thein biskopsdom halft fiorda hundrad kyrkna, in hac diœcesi CCCL. parochiæ. sic Exod. XXV, 10, þun skal vera half þridiu alnar ad leingd, erit [Arca] longitudo duum cubitorum & dimidii. þann var half fertugur þa þann varð kongur, triginta quinque annorum erat, cum regnare cæpisset, III. Reg. XXII. vid. Gramm. Islandicæ cap. VI. de numeralibus. Scoti etiam veterem Danicam, & deinde Anglo-Saxonicam à majoribus nostris tempore Conquæstoris edocti, quærentibus quota est hora? amant etiamnum respondere, it is half ten, quod Latine valet sesquiquinta est. it is half twelve, quod valet, semihora est post undecimam. it is half one, hoc est, duodecima est, & dimidia. Tertius refertur ad ð an, & sum, vel sum, & sum, quæ distributive usurpantur, ut unus, & alius, vel alter, & alter: ut, anum he feald þif pund. sumum tpa. sumum an, uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii vero unum. sume hi beoton. sume hi oþflogon, quosdam ceciderunt, alios vero occiderunt.

IV. Du micel, quantus? þra micel, tantus. hu þela, quot? þra þela, tot. Goth. ΘΛΝ ΠΙΛΝ. ΣΥΛ ΠΙΛΝ ΣΥΕ. ΘΛΝ ΜΑΝΑΓΛΑΝΣ ΣΥΛ ΜΑΝΑΓΛΑΝΣ ΣΥΕ:

V. Gothi notas arithmeticas, more Græcorum, alphabeti literis exprimunt, nisi quod carentes literâ z, (pro quâ utuntur KS,) LX. per G designant. sic Marc. IV, 8. ΑΙΝ Λ. ΘΛΗ ΑΙΝ Γ. ΘΛΗ ΑΙΝ Κ. unum XXX, & unum LX, & unum c. Sic δίδειξεν ἔτη sunt Gothice ΙΒ ΒΙΝΤΚΗΝΣ, duodecim hyemes, quod cum Anglo-Saxonibus, annorum numerum per hyemes computabant. τετρακοσίων δηνάριον, Τ ΣΚΑΤΤΕ, Job. XII, 5. πέντε ἀγρεύς καὶ δύο ἐφέλια, Ε ΗΛΛΒΑΝΣ. ΘΛΗ Β ΠΙΣΚΑΝΣ, Job. VI, 9. ἀς σάδ' ἔκαστος πέντε, ἢ τετρακοσίαι, ΣΥΕ ΣΠΛΗΚΔΕ Κ ΘΛΗ Ε. ΑΨΛΛ Λ: quæ notæ lectori in hoc schemate repræsentantur:

Λ, λ.	Κ, κ.	ΙΒ, β.	Τ, τ.	Β, β.	Ε, ε.	Κ, κ.	Γ, γ.
30.	100.	12.	300.	2.	5.	20.	60.

sed ut hæc planius, & pro sua dignitate plenius ostendantur, XIII cap. doctissimi Olai Verelii manu ductionis ad Runographiam Scandicam, integrum hic adjungendum putamus.

“Ulf-bilanas & domesticas nostras Runas diversas fuisse, sed utrarumque usum eundem, & quidem duplicem, nempe ut sermoni inservirent, & notis numerorum supra monui. de priori strictim jam actum. in altero etiam lectoris curiositati, quatenus documentorum penuria permittit, inserviemus. Qui Runarum Ulf-bilanas fuerit ordo, ex capitum versuumque evangelicorum distinctione dignosci antea dixi, fallente scilicet memoria lecti pridem auctoris, neque enim Ulf-bilæ exemplar ad manus tum fuit. Quod cum aliter se habeat, hic correctum volo. Nam codex argenteus Ulf-bilæ continuo textitur stylo per totum, sine ulla capitum versuumque distinctione; aureis tantum literis sententiarum illustrium aut narrationum diversarum initia exprimentibus; marginibus autem, à principio ad finem cujusque evangelistæ, indicies locorum parallelorum, quos alii canones vocant, elementis alphabeticis adscripti sunt, qui documentum illustre exhibent ordinis alphabeticæ & computationis Ulf-bilanas. Infra textum vero, quatuor arcuata frontispicia exhibent paginæ singulæ, & sui nomine evangelistæ unum quodque notatum, indicibusque marginalibus impletum, qui evangelistarum harmoniam monstrant. Et cum Franciscus Junius in codice argenteo Ulf-bilæ edendo, veterique lingua Go-

† Germani dicunt anderthalb, drittehalb, &c. veteri ms. Islandico ad calcem libri Olai Worm. qui gerit titulum, Regum Daniæ series duplex. * Inde vetus nota sestertii apud Valerium Probum, hæc est, HES. à qua HS desectitur. † Olai Worm. monument. Danic. lib. V, p. 451. † Ex Marc. X, 30. † ΓΑΝΙΜΑΝΔΣ ΨΑΝ ΨΑΝΣ ΙΒ, assumens autem XII. Luc. XVIII, 31. † ibica

“ *ibica* exinde illustranda, nunquam satis laudatam impenderit operam, ut hoc nomine à popu-
 “ laribus nostris, omnibusque *Gothicarum* rerum æstimatoribus insigniter sit meritis; miror cur
 “ hoc cæteræ diligentæ suæ deesse voluerit, ut indicum & numerorum istorum rationem negle-
 “ xerit! An quia rem istam tanti non putavit? Nam cætera oculatum perspicacemque, hanc non
 “ observasse quis credet? Mihi autem visa est hæc antiquitatis particula, ut ut exigua, lucem pub-
 “ licam mereri. & cum *Ulf-bila* illa computandi ratio *Græcæ* in plerisque conveniat, eas hic ad
 “ invicem collocabo, additâ simul *Scandicâ* nostrâ antiquâ, quæ cum illis nihil quicquam habet
 “ commune: indicio satis manifesto, hanc neutri illi originem suam debere, ut supra ostendi.

“ De *Græcorum* numerorum ordine in præsen-
 “ tia nihil; de *Ulf-bilano* vero pauca hic addam:
 “ ac illud quidem primum; ut inter primam, &
 “ secundam decadem novem priora elementa re-
 “ petuntur, & denariæ notæ *i* adjunguntur, ita
 “ porro continuari inter singulas decades, usque
 “ ad decimam, sive centum. Absolutis deinde,
 “ ordine alphabetico, sequentibus novem deca-
 “ dum notis, *I. K. A. M. N. G. P. C.* quæ
 “ sequitur *K* nota est centenarii, vel decies decem.
 “ quæ hanc porro ordine alphabetico subsequuntur,
 “ usque ad mille, centenariæ sunt; ita ut po-
 “ sterior priori centum semper superaddat, hac
 “ progressionem, *S, 200. T, 300. F, 400. R, 500.*
 “ *V, 600.* supersunt duo elementa literaria *Ulf-*
 “ *bilana* asterisco notata, *⊙* & *X*. sed utrum or-
 “ dine prius sit, deficientibus indicibus marginali-
 “ bus, statuere non possum. incertum proinde
 “ utrum *⊙* notet 700, *X* 800, vel contra. Quæ
 “ item fuerit nota numeri 900, & 1000, juxta ne-
 “ scio; cum, finito ordine alphabetico, unico ele-
 “ mento designare nequeant; nisi forte aliquibus,
 “ hanc solum in rem, præter ordinaria, inventis
 “ usurpatisque: & infra millenarium numerum,
 “ qui maxime rotundus & perfectus, consistere
 “ computationis ejus notas vero non est simile.
 “ cur autem, pro *Græcâ* numeri 600, notâ *ξ*,
 “ *Rumam* *G* reposuerit *Ulf-bila*, miratur vir cl.
 “ *Thomas Mareschallus* in observ. de versione *Go-*
 “ *thica*, p. 423. & rationem ejus rei indaganti hæc
 “ visa est potissima, quod *Gothi* non haberent *Ru-*
 “ *nam*, quæ responderet *Græcæ* *ξ*. sed ejus loco
 “ binis uterentur *KS*. sonum autem *Gothicæ* li-
 “ teræ *G* proxime accedere ad *Græcâ* illius *ξ*. id-
 “ eoque pro ipsa in numeris substitutam. Ast nul-
 “ lus ejus rei scrupulus cl. viro suboriri potuisset,
 “ si ad ordinem alphabeti *Ulf-bilani* attendisset,
 “ qui ex indicibus marginalibus colligi debet, &
 “ insertis aliquot novis *Rumis*, ab ordine alphabeti
 “ *Græci* nonnihil discrepat. Numeri autem *Ulf-*
 “ *bilani* digesti sunt ad ordinem alphabeticum
 “ supra ostensum, nullâ habitâ ratione figuræ aut potestatis utrarumque literarum. De nona-
 “ genaria notâ *C* hoc tenendum; cum in fragmentorum, quæ supersunt, codicis argentei textu,
 “ eam non observaverit *Fr. Junius*, in alphabetum *Ulf-bilanum* non recepit: quem secuti, vigin-
 “ ti quinque tantum elementa suprâ, capite III. diximus. At cum in indicibus marginalibus suum
 “ habeat locum, & inter literas *Ulf-bilanas* anonymi recenseat à *B. Vulcanio* editus commentarius
 “ in codicem argenteum, qui eo forsitan integriore est usus, sex & viginti elementis alphabetum
 “ *Ulf-bilanum* constare recte dicemus. *Scandicis* autem nominibus numeros suos extulisse *Gothos*
 “ & *Ulf-bilam*, indicio sunt, quæ habemus fragmenta codicis argentei, in quibus legas, ains striks,
 “ ains gota, unum jota. tuos rasta, duo miliaria. trim sindam, ter. triga hunda, trecenta. niund,
 “ novem. taihund, decem. fimtaihund, quindecim. tuaimtigum, bis decem, vel viginti. trigetigive,
 “ trimstiguns, triginta. fidvortiguns, quadraginta. fimtiguns, quinquaginta. ahtautehund, octogin-
 “ ta. niuntehund, nanaginta. taihundtehund, decies decem, vel centum. fimhunda, quingenta. tuos
 “ Pusfundios, duo millia. fidvorPusfundios, quatuor millia. fimPusfundios, quinque millia. tuaimtigum.
 “ Pusfundios, viginti millia. De *Scandianorum* numerandi ratione antiqua, quæ observavimus in no-
 “ tis ad *Berovar saga*, pag. 168. legi possunt, hic haud repetenda. De notis autem nume-
 “ rorum, *Rumis* inquam, haud usui deputatis, hic fuisset differendi locus, si ea suppetere do-

Græca.	Ulf-bilana.	Scandica.
1. a.	A. a.	P. f.
2. β.	B. b.	Π. u.
3. γ.	Γ. g.	Ε. rzh.
4. δ.	Δ. d.	Α. o.
5. ε.	Ε. e breve.	Ρ. r.
6. ς.	Ϟ. qu.	Ρ. k, g.
7. ζ.	Ζ. z.	Χ. h.
8. η.	Η. b.	Λ. n.
9. θ.	Θ. tzh.	Ι. i.
10. ι.	Ι. i.	Ι. a, æ.
11. κ.	ΙΑ. ia.	Ι. f.
12. λ.	ΙΒ. ib.	Τ. t, d.
13. μ.	ΙΓ. ig.	Β. b, p.
14. ν.	ΙΔ. id.	Λ. l.
15. ξ.	ΙΕ. ie.	Ψ. m.
16. ο.	ΙΥ. iy.	Λ. au.
17. π.	ΙΖ. iz.	Λ. al.
18. ρ.	ΙΗ. ih.	Χ. m, m.
19. σ.	ΙΦ. if.	Φ. rzh.
20. τ.	Κ. k.	
30. λ.	Λ. l.	
40. μ.	Μ. m.	
50. ν.	Ν. n.	
60. ξ.	Γ. ghi.	
70. ο.	Π. u.	
80. π.	Π. p.	
90. ρ.	Ϟ. r.	
100. ς.	Κ. f.	
300. τ.	Τ. r.	
400. υ.	Υ. f.	
500. φ.	Ϟ. o.	
600. χ.	Ψ. w & y.	
700. ψ.	⊙* hv, qhu.	
800. ω.	Χ* ch.	
900. ϝ.		
1000. α.		

“ cumenta,

cumenta; quæ nobis aliisque satisfacere possent; sed cum ea nobis subduxerit superiorum tem-
 porum imprudentia, cogimur pauculis illis acquiescere, quibus anni enneadecaeteridis in ca-
 lendario *Runico* discernuntur. eæ autem notæ ultra novendecim non progrediuntur; cum plu-
 res non requireret periodi istius ratio. sed cum vigenarius numerus *Scandianis* maxime fuerit
 rotundus; & nihil illis frequentius, quam per vigenas computare, vigenariâ etiam notâ illos
 usos fuisse extra dubium est. An deinde novendecim istarum repetitione, & ad vigenariam ad-
 ditione, numerorum rationem continuaverint, vel integris vocabulis numerum quemque ex-
 presserint, indictum relinquere malo, quam conjecturis incertis lectorem circumducere.

CAPUT SEPTIMUM.

De Verbo.

DUO sunt verba substantiva apud *A. Saxones*; ut apud *M. Gothos, Franco-Gothicæ & veteris Scandico-Gothicæ* conservatores *Islandos*; quorum ope formatur vox passiva; *beon* i *pe-ran*, *Gothicæ* **VISAN** esse; & *peorþan* vel *zepeorþan*, *Gothicæ* **VLIKþAN**, fieri:

Modus indicativus.

	Num. sing.	Num. plur.
Temp. præf.	Com, sum. eapτ, es. yr i yr, ests	rýnb i rýnb, sumus. rýnb i rýnb, estis. rýnb i rýnb, sunt.

II. Pro com legitur eam & am in cod. evang. interlin. *Cott.* & istiusmodi *Saxonico-barbaris*. *beom* etiam non raro occurrit in cod. *Cott.* pro com: ut, *þer ic am i beom in middum heora, ibi sum in medio eorum*, Matth. xviii, 20. *beom* autem videtur euphonice dictum pro *beon* i *beone*, à *beon*, esse, ut *dom facere vel faciam* pro *don*, à *don* vel *doan*, agere, facere: *hpæt þonn dom ic, quid igitur faciam?* Matth. xxvii, 22. Ex *beom* iterum fit *beo*, *sum*. *ðýz, & rý* etiam usurpatur pro com: ut, *hpæþer ic hýt rý, nunquid ego sum?* Matth. xxvi, 25. Pro *eapτ*, *Cimbrice* est, à prima persona *er*, *sum*, fere nunquam non occurrit *apþ*, in cod. evang. *Cott.* *ðu apþ vel apþ þu se þe to-cýmende pær, tu es qui venturus?* Matth. xi, 3. Occurrit etiam *birτ*: ut, *þader ureþ þu apþ vel þu birτ in heorþnum, pater noster, qui es in cælis*, Matth. vi, 9. *Bip* vel *býþ*, & *rýz, rý*, pariter occurrunt pro *yr*: ut, *Ðat roþlice þrom þæm porþum maniz-þalþa yr i bip, quod autem his abundantius est, vel his verbis*, cod. *Cott.* *hpæne reczaf menn þ rý mannez runu, quem dicunt homines, esse filium hominis*, Mat. xvi, 13, 15. *þæt nan æpýrτe ne rýz, non esse resurrectionem*, Matth. xxii, 23. pro *rýnb, sumus, rýnt, rýndon, rýnbun, & rýn*, Matth. vi, 1, 2, 25. pro *rýnb, sunt, beoþ*, ut *hiz beoþ innane þearfende pulþar, intus sunt lupi rapaces*, Matth. vii, 15. Pro tribus etiam *rýnb*, frequenter occurrit *bipon* in cod. *Cott.* ut, *eabize bipon þirþume, beati pacifici. eabize bipon þa þe gemænar nu. þorþon þa ze-þroepþed bipon, beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. sic zepýlled bipon, saturabuntur. bipon, autem contractum videtur à *beoþon*, ut *beoþ* euphonice à *beonþ*, quod denuo à *beonoþ* factum videtur. pro *rýnb, sunt*, etiam frequens legitur *apon* in cod. *Cott.* ut, *pe apon vel bipon zelofab, perimus*, Matth. viii, 25. *eabize apon ze miþ þý ýfel hia zecuoebaz iuh, beati estis cum maledixerint vobis*. pro *apon zie*, vel *apon ze*, non raro legitur *abjecta* n finalis, *apo ze*, & per coalescentiam utriusque vocis, *apoze*: ut, *þ of zepedo huæt zemenbe apoze, & de vestimento quid solliciti estis*, Matth. vi, 28. *maþe monize apoze be him, plures estis illis. zetalob apon vel rint, numerati estis*, Matth. x, 30. *And huon apon þa þe onþinder þa ilco, & pauci sunt, qui inveniunt eam*, Luc. vii, 14. Legitur etiam & *rie* pro *rint, estis*: ut, *zie apon vel rie leht middan zeapþer, vos estis lux mundi*. quod autem ad *apon* istud attinet, unde antiquum nostrum *arn*, quod nunc est *are*, manifeste formatur à *Cimbrico* illo *ih, er*, quod in plurali facit *ihny, erum, ihne, erud, ihn, eru*. Et notandum est, quod nonnunquam scribitur *apun*: ut, *ne þa þe þenbed apun, non qui missi sunt*, Præfat. *Hieronymi*, in codice *Cottoniano*. Quod autem *arn* vel *arne* in usu olim fuit apud nostros, probat istud *Satyrographi*,*

Right so flatterers and soles arne the fendes disciples,
 To entice men, through hir tales, to sinne and harlottrye.

Sic in *Boethio Chauceriano*. *Þeeres hore aren had overtimeliche upon my head, Verum*

¹ Vide capitis octavi regulam primam. ² Vide Grammaticæ *Islandicæ* caput octavum.